

Ytelsesavtale 2024

Vedlegg til avtale mellom

Statped

og

Helse Nord RHF

M

Tjenestens innhold, formål og avgrensning

Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde (NKDB) er etablert for å drive kompetanseoppbygging og kompetansespredning knyttet til kartlegging/utredning og støttetiltak til personer med medfødt eller tidlig ervervet døvblindhet.

NKDB skal bidra til økt synliggjøring, brukermedvirkning og enklere tilgjengelighet til tjenestene.

Overordnet resultatmål

- Personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har likeverdige muligheter for gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Det øvrige hjelpeapparat er i stand til å yte gode, tilrettelagte tjenester for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Tjenestetilbudet til personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet har høy kvalitet og det er god total ressursutnyttelse.

Målgruppe:

Tjenesten retter seg mot helsepersonell, helsetjenesten, hjelpeapparat, brukere, pårørende og befolkningen generelt, og har som mål å sikre god kvalitet på helsetjenester til personer med døvblindhet.

Oppgaver

1. Bygge opp og formidle kompetanse

Enhetene i NKDB har til sammen bred kompetanse på kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.

I henhold til kompetansespredningsplanen er formålet å formidle kompetanse om døvblindhet til pårørende, familie, nære nettverk, fagmiljøer, myndigheter og offentligheten for øvrig. Tjenesten skal bidra til å styrke kompetansen i spesialisthelsetjenesten og hos lokale tjenesteytere, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår. Systemrettet kompetansespredning vil bli omtalt her, individrettet kompetansespredning vil bli omtalt i punkt 5. Systemrettet kompetansespredning er ikke knyttet opp mot brukere som er i direkte kontakt med tjenesten.

1.1 Bygge opp kompetanse

Resultatmål:

- Bygge opp kompetanse for å møte dagens og framtidige utfordringer.
- Planlegge målrettede tiltak for kompetanseutvikling basert på resultatene fra prosjektet som beskriver kunnskapsoversikten på døvblindfeltet.

Tiltak i NKDB:

- planlegge og gjennomføre målrettede kompetansetiltak for å sikre at ansatte har oppdatert forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om døvblindhet
- følge opp kompetanseplanen som sikrer NKDBs helhetlige kompetansebehov på kort og lang sikt
- samarbeide med aktuelle kompetansesentre i Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser, andre relevante kompetansesentre og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten
- delta i nasjonale/nordiske/internasjonale nettverk/arbeidsgrupper
- utvikle nye kurs
- legge til rette for brukermedvirkning og sørge for systematisk samarbeid med brukerorganisasjonene
- arrangere interne fagdager/fagmøter ved enhetene

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- Synspedagogutdanning (1 medarbeider) ferdigstilles 2025; europeisk master i døvblindhet (1 medarbeider) planlagt ferdigstilt 2025; master i familierapi (1 medarbeider) ferdigstilles 2025; master i mestring og myndiggjøring (1 medarbeider) ferdigstilles 2025
- **Nasjonale nettverk:**
Eldrenettverket: koordinator og ledergruppens kontaktperson
Usher syndrom: koordinator og ett medlem
- **Nordiske nettverk:**
Kognisjonsnettverket: ett medlem
Kommunikative Relasjoner: koordinator
CHARGE: to medlemmer
Usher syndrom: ett medlem
- **Internasjonalt:**
DbI Acquired Deafblind Network (ADBN): tre medlemmer
- **Internasjonal arbeidsgruppe:**
Study group Tactile language: ett medlem
- **Nordiske arbeidsgrupper:**
Utvikling av nordisk verktøy for identifisering av døvblindhet: lederrepresentasjon og en faglig medarbeider
- Avholde faste felles faglige fredager for begge regionsentrene
- Delta på felles nettverksamling i regi av NVC

1.2 Formidle kompetanse (systemrettet)

Resultatmål:

- Økt kompetanse om konsekvenser av døvblindhet og behov for tilrettelegging for brukere av tjenesten.

Tiltak i NKDB:

- implementere kompetansespredningsplanen ¹
- utarbeide, videreutvikle og dele informasjon og kunnskap om tjenestene via hjemmesider og andre digitale medium
- planlegge og gjennomføre kurs, samlinger og konferanser for fagpersoner
- formidle kompetanse til primær- og spesialisthelsetjenesten, nettverk, andre tjenesteytere, brukere og pårørende
- undervise for Nordens Velfärdscenter (NVC)
- publisere fagartikler, nyheter, reportasjer m.m.
- bidra på brukerorganisasjonenes møter ved forespørsel
- produsere nettkurs om ervervet døvblindhet

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- kurs/workshop om taktile symboler og taktile bøker- arrangør og undervisere
- bidra på kurs arrangert av brukerorganisasjonene
- bidra med fagkompetanse på kurs i samarbeid med de andre regionsentrene som for eksempel grunnkurs om døvblindhet arrangert av Signo
- implementere og spre kunnskapen om taktile overganger til brukerrepresentanter og fagpersoner
- delta i samarbeidsfora om døvblindhet med ulike tjenesteytere i Oslo og Vestland for mer koordinerte tjenester
- arrangere nytt kurstilbud 'Kjenn mitt språk'
- utvikle og tilgjengeliggjøre kunnskap og pedagogisk materiell innen komplementerende ferdigheter (dvs. kommunikasjon, sosial deltakelse og selvstendighet som legger grunnlaget for videre læring og et meningsfylt liv) for personer med medfødt døvblindhet

2. Overvåke og formidle behandlingsresultater

Enhetene i NKDB samarbeider med Nasjonalt tverrfaglig team for diagnostisering og identifisering av døvblindhet (NTT). Brukerregistrene ved enhetene er dokumentasjonssystemer for å overvåke og formidle behandlingsresultater.

Resultatmål:

- Økt antall personer som utredes og vurderes i forhold til alvorlig grad av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i områder der det ut fra statistiske estimater kan være underrepresentasjon av tilmeldinger².
- Sikre tidlig diagnostisering og identifisering av døvblindhet.

Tiltak i NKDB:

- regionsentrene utreder nye brukere for identifisering av døvblindhet

¹ Ledermøte vil gjennom sin handlingsplan definere hvilke utvalg av kompetansespredningsplanen som skal realiseres i 2024.

² NKDB har henvisningsfritak, og hvem som helst kan ta kontakt og melde behov. Behov meldt kalles tilmeldinger.

- samarbeide med habiliteringstjenester, øye- og ØNH-avdelingene ved sykehus for å bidra til økt tilmelding for utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- vurdere hvordan utredningsperioden fram mot behandling i NTT kan reduseres

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- ansvar for team for tverrfaglig synsfunksjonsutredning
- fortsette arbeidet med det nordiske materialet om identifisering av døvblindhet
- videreutvikle rutiner for utredningsperioden fram mot behandling i NTT
- styrke samarbeid med Statped's øvrige divisjoner for å øke oppdagerkompetansen knyttet til kombinert syns- og hørselstap/døvblindhet

3. Delta i forskning og etablering av forskningsnettverk

NKDB har bred brukerkontakt og god kjennskap til brukergruppen. Forskning og fagutvikling tar utgangspunkt i dette og har derfor et sterkt klinisk fokus. Forskingen som enhetene utfører skjer gjennom tilknytning til eksterne forskningsmiljøer.

Kunnskapen fra forskning og innovasjon i NKDB skal være en integrert del av virksomheten og reflekteres i tjenestene til brukerne.

Resultatmål:

- Forskingen og innovasjon skal føre til økt kunnskap og kompetanse, videreutvikling av tjenester og utvikling av nye tjenester.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle nasjonalt forskningsnettverk i NKDB
- samarbeide med relevante forskningsmiljøer, blant annet i forbindelse med søknader til forskningsprosjekter
- implementere forskningsstrategien³
- videreutvikle samarbeidet med fagmiljøer ved universitetssykehus og andre fagmiljøer som er relevante for oppdraget

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- delta i NKDBs forskningsnettverk med en koordinator og ett medlem
- delta i nordisk forskningsnettverk med ett medlem
- bidra i samarbeid om nordisk master i døvblindhet, koordinert av NVC, med ett medlem
- ferdigstille prosjektrapport om taktile overganger
- gjennomføre prosjekt om taktil lyd
- bidra til å utvikle et kunnskapsgrunnlag om eldre med kombinert sansetap/døvblindhet
- gjennomføre prosjekt om overgang fra visuelt til taktilt tegnspråk

³ Ledermøtet vil definere hvilke utvalg av forskningsstrategien som skal realiseres i 2024

4. Bidra i relevant undervisning

NKDB sin kompetansespredningsplan gir en oversikt over relevante fagutdanninger hvor vi tilbyr undervisning.

Resultatmål:

- Økt kompetanse om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i ulike fagutdanninger.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre undervisning/forelesning på fagutdanninger ved ulike høyskoler og universiteter
- tilby hospitering/praksisplasser for studenter

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- tilby praksisplasser til audiopedagogstudenter fra UiO
- bidra med forelesninger på bachelor og masternivå samt veilede masterstudenter på Universitetet i Oslo, NTNU og OsloMet

5. Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere

Individrettet kompetansespredning er knyttet opp mot brukere som er i kontakt med tjenesten.

5.1 Veiledning (individrettet)

Veiledning og rådgiving gis til brukere, deres familie, lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste og andre fagmiljøer. Veiledningsformen varierer ut fra brukers og lokale tjenesteyteres behov og foregår i et livsløpsperspektiv. Veiledningen kan være fysisk og/eller digital.

Resultatmål:

- Styrket kompetanse hos kommunal helse- og omsorgstjeneste og andre deler av spesialisthelsetjenesten, slik at brukere får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- Brukere kontaktes årlig om ikke annet er avtalt med den enkelte bruker.

Tiltak i NKDB:

- gi veiledning til brukere, pårørende og lokale tjenesteytere, spesialisthelsetjeneste samt andre fagmiljøer

- bistå i utarbeidelse av IP⁴ og deltakelse i ansvarsgruppemøter ved behov
- arrangere brukersamlinger/møteplasser

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- videreutvikle møteplassstilbudet for personer med ervervet døvblindhet

5.2 Kunnskaps- og kompetansespredning (individrettet)

Formidling av kompetanse skjer ved kursvirksomhet og opplæring til brukeren selv eller til brukerens nettverk. I enkelte tilfeller samarbeider vi med andre instanser.

Fokus og tema er relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse, tilrettelegging med tanke på kompenserende tiltak og optimalisering av fysiske og sosiale utviklings- og mestringsbetingelser.

Resultatmål:

- Øke kompetansen hos lokale tjenesteytere, slik at personer med syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet får tilbud som medfører gode livs-, lærings- og utviklingsvilkår.
- God samhandling og dialog med brukere, deres nettverk, spesialisthelsetjeneste og lokale tjenesteytere.

Tiltak i NKDB:

- arrangere kurs/fagdager for familier, nettverk og fagmiljøer relatert til brukerens individuelle behov og forhold knyttet til konsekvenser av brukerens syns- og hørselsnedsettelse
- gi kompetanse om døvblindhet til bruker, pårørende, familie, nære nettverk og fagmiljøer.

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- kvalitetssikre tilbudet om gruppesamtaler for personer med ervervet døvblindhet og gruppetilbudet til deres pårørende
- kvalitetssikre kurstilbudet knyttet til PHARC-syndrom

6. Iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgang til nasjonale kompetansetjenester

Tjenesten er et lavterskeltilbud, som ikke krever henvisning. Systematisk informasjonsarbeid og gode utredningsrutiner er viktig for å sikre likeverdig tilgang til tjenester. Utredningsrutiner i forbindelse med identifisering av døvblindhet gjøres i samarbeid med NTT.

⁴ Individuell plan

Resultatmål:

- Økt kunnskap til allmennheten om kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet.
- Økt kjennskap i allmennheten om Nasjonal kompetansetjeneste for døvblinde.

Tiltak i NKDB:

- gjennomføre tiltak for informasjonsspredning i henhold til NKDBs informasjonsstrategi
- alle enheter deltar og bidrar inn i NKDBs informasjonsarbeidsgruppe
- utvikle felles forståelsesplattform for brukerrettete tjenester
- utvikle en helhetlig forståelse for brukergruppas behov i et livsløpsperspektiv uavhengig av tjenester

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- gjøre tilbudet om tverrfaglig synsfunksjonsutredning bedre kjent for de andre regionsentrene i NKDB

7. Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis

Resultatmål:

- Kvalitetssikre utredning av kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet i samarbeid med Nasjonalt tverrfaglig team for identifisering av døvblindhet, NTT.
- Tjenestetilbudet i NKDB skal være kunnskapsbasert.

Tiltak i NKDB:

- videreutvikle samarbeid med NTT, i forbindelse med identifisering av døvblindhet
- delta i NTT
- samarbeide med NTT om revidering av kriterier og rutiner for identifisering av personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse / døvblindhet
- klargjøre hva kunnskapsbasert praksis innebærer innenfor de ulike tjenesteområdene
- kartlegge behov for utvikling av tjenester i henhold til kunnskapsbasert praksis

Tiltak fra Statped som del av NKDB:

- bidra til å utvikle den kunnskapsbaserte praksisen i henhold til funnene fra prosjektet om kunnskapsgrunnlaget på døvblindfeltet
- bidra inn i rådgiversamling med resultatene fra prosjektet om kunnskapsgrunnlaget på døvblindfeltet som tema for utvikling av tjenesten
- bidra til videreutvikling av utredningsprosess innen ervervet døvblindhet
- bidra med én representant i NTT

Bodø: 3/1-24

Oslo: 10/12-23

Helse Nord RHF

Statped

Marit Lind

Marit Lind
administrerende direktør

Elisabet Dahle

Elisabet Dahle
divisjonsdirektør

Vedlegg: Bemanningsplan

Bemanningsplan Statped

Stillingsbetegnelse	Årsverk 2023	Årsverk 2024	Antall personer
Ledelse	2	2	2
Administrasjon (sekretær, økonomi/personal, administrasjonskonsulent)	0,6	0,3	1
Psykologer	1	0	0
Psykologer med spesialisering	0,6	0	0
Rådgivere/seniorrådgivere	18	19	19
Forskningsleder og forskere	0	1	1
IKT			
Drift (vaktmester, kokk, kjøkkenassistent m.m.)			
Miljøarbeider(e)			
Synspedagog	0,5	0,5	2
Legespesialist	0,6	0,6	1
Optiker(e)	0,6	0,6	1
Sum bemanning NKDB	23,9	24	27

Mh